

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník 89

Číslo 2

11. ledna 2009

Cena: 7 Kč

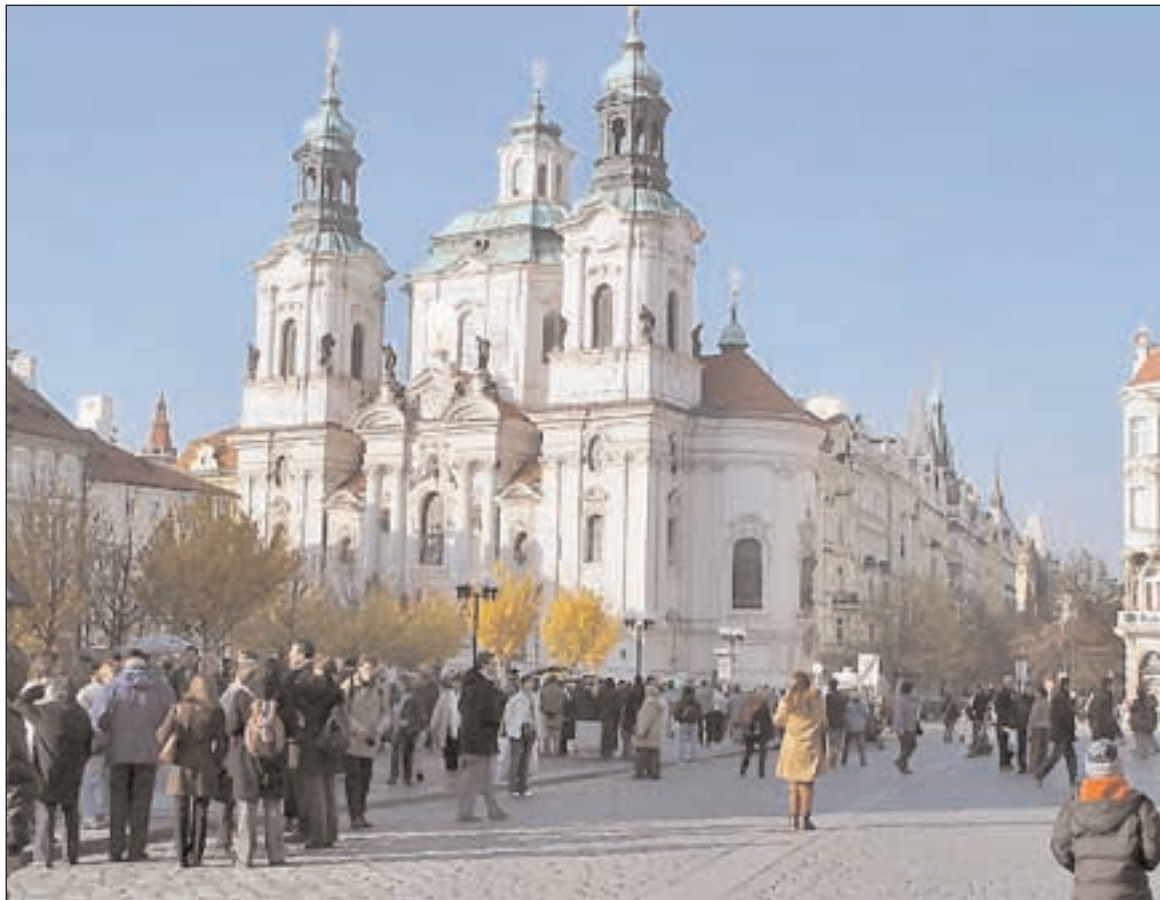
EKUMENICKÁ PRAXE NAŠÍ CÍRKVE V ROCE 2009

Prosincové zasedání církevního zastupitelstva vedle celé řady dalších dokumentů schválilo také "Strategii ekumenické praxe ČČSH" pro rok 2009. Je celkem příznačné, že se tento návrh schvaloval až jako poslední a ve velkém spěchu, teprve po projednání všech ostatních, "závažnějších" bodů programu. Vznikl za přispění ekumenicko-zahranického sněmovního výboru, v rámci jeho práce na dokumentu "ČČSH ve vztahu k ekumeně: I. Ekumenický rozměr života ČČSH, II. Ekumenická praxe ČČSH". Tento dokument by měl schvalovat sněm jako dlouhodobý cíl naší církve v oblasti ekumeny. Strategie ekumenické praxe je pak tzv. cílem střednědobým, který projednává a schvaluje církevní zastupitelstvo a je posléze specifikován jednotlivými krátkodobými cíly, podléhajícími schválení ústřední rady. Co to tedy konkrétně znamená? Strategie obsahuje výčet hlavních událostí, které se nás v ekumeně v letošním roce budou týkat – valné shromáždění CEC 14. – 21. 7. v Lyonu, při kterém bude tato organizace slavít 50. výročí svého založení; volba nového církevního prezidenta partnerské církve v Anhaltu; oslava 500. výročí narození Jana Kalváina; předsednictví České republiky v EU, k čemuž by církve také měly přispět; jakož i pokračování práce v ekumenických organizacích, případně navazování nové spolupráce; pokračování modlitebních a bohoslužebných ekumenických iniciativ.

Ze všech těchto událostí vyplývají pro naši církev různé skutečnosti – povinnosti (nominovat delegáty, dodat určité materiály), nabídky a možnosti. Zatímco ty povinnosti nakonec splníme, co se týče možností, které nám ekumenická spolupráce nabízí, ne vždy je plně využíváme. Jako konkrétní příklad mě napadá množství různých materiálů vypracovaných jinými církvemi a ekumenickými organizacemi, které jsou k dispozici a vyjadřují se k aktuálním otázkám, jako je euthanasie, paliativní péče, globální oteplování a ekologická problematika vůbec, církevní sňatky apod. Církve je často vyzývána, aby se k těmto problémům vyjádřila. Pracují na nich naše sněmovní výbory. Kdyby se nám podařilo více využít zmíněné materiály ze zahraničí, mohli bychom si možná v lepším případě ušetřit práci, v horším případě zjištění, že naše stanovisko je již zastaralé a překonané.

Za tímto účelem ústřední rada schválila jako bezprostřední cíl naší ekumenické práce vypracování metodiky toku informací z ekumenických grémií do naší církve. Tyto informace by se měly dostat na synody, teologické poradní sbory apod. Měli bychom se naučit více využívat moderní a "stravitelnější" technologie, jako jsou např. powerpointové prezentace. Na webové stránky církve mají být umístěny odkazy na ekumenické organizace, jichž je naše církev členem.

Když si například otevřeme stránky

Slavnostní bohoslužby k 89. výročí vzniku naší církve se konají tradičně v chrámu sv. Mikuláše

Světové rady církví, najdeme zde nejen informace o této největší mezinárodní ekumenické organizaci, o členských církvích, o jejich současných programech a projektech, ale jsou zde také k dispozici veškerá prohlášení a poselství k aktuálním událostem, liturgické materiály, denně zde přibývají nejnovější tiskové zprávy z ekumeny z celého světa atd.

Z více než třiceti současných projektů Světové rady církví mohu zmínit například tyto: Globální platforma pro teologii a analýzu, jež umožňuje teologům z celého světa společně diskutovat; projekt zaměřený na partnerství mezi církvemi, jiný na spolupráci s ostatními ekumenickými organizacemi; Mládež v ekumenickém hnutí; Ženy v církvi a společnosti; Misie a jednota; Spravedlivá a inkluzivní společnost (projekt proti rasismu a znevýhodňování postížených občanů a dalších minoritních skupin); Dekáda za překonání násilí (2001-2010); Spravedlnost a odpovědnost (snaha působit na orgány OSN, mezinárodní finanční instituce, mezinárodní soudní dvůr apod. s cílem ovlivnit jejich rozhodování na globální úrovni ve prospěch dodržování lidských práv); projekty na pomoc církvím na Středním východě, v Izraeli a Palestině; projekty na pomoc nejchudším lidem světa; ekologické projekty...

Můžete namítnout, že chceme-li si tyto informace přečíst, je nutná znalost cizího jazyka. Je to pravda.

V tomto směru však určitý servis nabízí i náš odbor pro vnější vztahy v úřadu ústřední rady.

A navíc, ne všechny ekumenické organizace, jichž je naše církev členem, pracují v cizím jazyce. Například Ekumenická akademie Praha se dlouhodobě zabývá sociální problematikou, spravedlivým obchodem (fair trade), udržitelným rozvojem a dalšími tématy.

Takže co udělat pro to, aby "ekumenická praxe naší církve" byla skutečně praxí a ne pouze teorií na papíře? Určitě by pomohlo, kdyby nás s ekumenou jako partnerem a pomocníkem počítalo víc než jen pár "nadšenců". Z vlastní zkušenosti vím, že nejlepším způsobem, jak změnit pohled na ekumenu, teď myslím hlavně tu mezinárodní, je zúčastnit se některé z konferencí nebo jiných aktivit, které tyto velké organizace pořádají. Takže až zase přijde na diecéze výzva, že mají někoho někam nominovat, zkuste se přihlásit – věřím, že nebudete litovat!

Jana Krajčírřiková

ZE VZPOMÍNEK BRATRA FARÁŘE OLDŘICHA VÍTA

Bratr farář Oldřich Vít se narodil 16. dubna 1943 v Praze. Studoval teologii na Husově československé bohoslovecké fakultě a v roce 1968 byl zvolen do předsednictva nově ustaveného Svazu vysokoškolského studentstva Čech a Moravy. V lednu 1969 se přidal ke studentům, kteří na Václavském náměstí drželi hladovku na podporu požadavků Jana Palacha. Tam se spřátelil se šumperským středoškolačkem Janem Zajícem, který se 25. 2. 1969 upálil stejně jako Jan Palach. Oldřich Vít splnil přání svého přítele a po jeho smrti rozmnožoval

a předával jeho poslední dopisy a "Provolání". Následovalo nucené ukončení studia, dočasné civilní povolání, "jáhenská" služba na venkově. Studium na fakultě mohl úspěšně dokončit magisterskou prací o J. Š. Baarovi až v 80. letech. V roce 1976 nastoupil do náboženské obce v Čerčanech, kde působil až do své smrti 1. prosince 2004. Zbyla po něm rozsáhlá knihovna, která je dnes umístěna v Rudné u Prahy.

Krátce před smrtí nám poskytl rozhovor o svém působení v letech 1968 – 1969.

Předchůdkyní dnešní Husitské teologické fakulty byla až do roku 1989 Husova československá bohoslovecká fakulta, zřízená vládním nařízením v roce 1950. Její absolventi podnes tvoří dost početné jádro nynějšího duchovenského sboru naší církve. Dlužno dodat, že Husova fakulta bývala od šedesátých let vůbec početně nejmenší fakultou uprostřed ostatních vysokých škol a jejich fakult. "Díky" omezujícím opatřením tehdejšího režimu čítala ve studijním roce 1967/68 všehovšudy zhruba 20 posluchačů řádného denního studia. Je evidentní, že byla fakultou státními orgány spíše "trpěnou" a cíleně přehlíženou. Jisté je, že se tak

Husova fakulta ocitala v nedobrovolné a nechtěné izolaci, z níž bylo prakticky zhola nemožné se jakkoliv vymanit.

*** Jak se tedy stalo, že po letech izolace se Husova fakulta představila širší veřejnosti?**

Na počátku byl dopis - pozvání na setkání zástupců fakultních spolků a studentských samospráv, které se uskutečnilo v pražském Slovanském domě. Zúčastnil jsem se ho za Husovu fakultu.

Na tomto prvním, vpravdě historickém setkání delegátů pražských fakult se mapovala situace na pražských vysokých školách. Byl tu dán

podnět k vytvoření Pražského studentského parlamentu (PSP) a také vznesen návrh na ustavení československé samostatné studentské organizace. Jinak jednání bylo velmi bouřlivé a probíhalo v atmosféře, v níž se mísily radikální požadavky s požadavky umírněného křídla. Např. byl podán návrh poslat novému ministru školství blahopřání k nástupu do funkce (prof. Vladimíru Kadlecovi), což nakonec neprošlo vzhledem k tomu, že jeho předchůdce v témže resortu (prof. Jirí Hájek) ve své funkci neuspěl a vůči jeho osobě byly vážné námitky (strahovské události z podzimu 1967). Zatímco studenti

Pokračování na str. 3

Srdečně vás zveme na bohoslužbu při příležitosti 89. výročí zrodu Církve československé husitské do chrámu sv. Mikuláše v Praze na Staroměstském náměstí, která se bude konat v neděli 11. ledna od 15 h za účasti bratra patriarchy ThDr. Tomáše Butty, biskupského sboru a duchovních. Kázáním poslouží pražský biskup ThDr. David Tonzar, Th.D. Při této bohoslužbě přijme sestra Michaela Kajlíková svátost svěcení kněžstva. Zazní duchovní hudba a bude připomenut dokument "Provolání", kterým byla v tomto chrámu vyhlášena naše církev v roce 1920.

Úvaha nad texty Knihy 9

Hospodin řekl: „Tobě je líto skočce, s kterým jsi neměl žádnou práci, jemuž jsi nedal vzrůst; přes noc vyrostl, přes noc zašel. A mně by nemělo být líto Ninive, toho velikého města (Jon 4,10.11)“

Tak se všichni nerozdílně stali svou neposlušností stejně závislími na Boží milosti, jak Bůh chtěl (Ř 11,32).

Jan 13,31-35

Jeremjáš 3,19-4,4

Otázka přítomnosti dobra i zla ve stvoření, v lidském společenství, v srdci člověka je palčivá. Musíme konstatovat, že tu stojíme před tajemstvím Božího záměru se stvořením a člověkem, před tajemstvím Božího myšlení. Bůh, navzdory palčivosti, kterou pro nás přítomnost zla ve stvoření představuje, šestého dne konání stvořitelského díla „viděl že všechno co učinil, je velmi dobré“. (Gn 1,31)

Člověk je součástí tohoto dobrého díla a přesto o něm apoštol, vyslaný Božím Synem (vtěleným Slovem, jímž bylo všechno stvořeno), prohlásí, že není jediného člověka, který by byl bez hříchu: „Všichni nerozdílně se stali svou neposlušností závislími na Boží milosti, jak Bůh chtěl“. (Ř 11,32). (V ekumenickém překladu to pak čteme jinak: „Bůh totiž všechny uzavřel pod neposlušnost, aby se nade všemi slitoval.“) Když v této souvislosti čteme o proroku Jonášovi, jemuž bylo líto skočce vzrostlého z vůle Boží a z téže Boží vůle uschlého, že pocítil hořkost vůči Bohu za to, že se slitoval nad obyvateli Ninive, nestojíme před tajemstvím své vlastní existence? Jak jsme na tom my, každý osobně?

Ježíš neměl Jidášovi za zlé, že vůči němu konal dílo zrady. Řekl mu: „Co chceš učinit, učíš hned!“ A když Jidáš odešel, aby tohle dílo vykonal, slyšíme Ježíše říci: „Nyní byl oslaven Syn člověka a Bůh byl oslaven v něm.“

Bůh jej také oslaví v sobě a oslaví jej hned.“ (J 13,27.31.32) Evangelista Jan už dále nic neříká o údělu Jidášově. Stejně tak evangelista Marek. Pouze Matouš a Lukáš (ten ve své druhé knize – Skutcích apoštolů) zmiňují Jidášovu sebevraždu. A tak je tu další téma k rozvažování o problematice přítomnosti dobra a zla. Proč Jan a Marek nevyslovují konečné hodnocení Jidášova života, a proč Matouš a Lukáš ano?

Jan Hálek

Z kazatelského plánu

1. neděle po Zjevení Páně – Křtu Páně

Téma: Vyslyš nás, Pane Ježíši Kriste, přijď a posvěť nás

Věříme v Ježíše Krista jako Syna Božího a tedy jako Krále Božího království. Důsledek této víry je v tom, že i my máme moc stát se syny a dcerymi Božími, královským kněžstvem. Tato možnost spočívá právě ve křtu. Ten je třeba pochopit jako odumření dosavadnímu způsobu života. To je život maximální odpovědnosti, ve které hlavní roli hraje Duch svatý. Jen v jeho darech je možné dát se do služeb toho, co má naději na zvěčnění. Ježíš, který nepotřeboval pokání, ukazuje svým křtem cestu: "Umři a živ budeš!" Do žilvu smrti ponořený a z něho vstávající Ježíš je naše vzkříšení a náš život. Jan křtil vodou, ale Ježíš přichází křtít Duchem svatým, který v nás chce přebývat.

Vstup: Ž 2,7-8

Tužby:

2. Abychom všichni v Ducha Krista Ježíše ponoření byli, otroctví hříchu zemřeli a ve svobodě Božích dětí žili...
3. Za dar života, který by byl hoden života královského kněžstva...

Epištola: 2 Pt 1,16-21

Evangelium: Mt 3,13-17

K obětování: Iz 42,1-4

K požehnání: J 1,32-36

Modlitba:

Buď veleben, Otče náš, za své stvořitelské a stále tvůrčí dílo mezi námi. Buď pochváleno jméno, ve kterém jedině můžeme být spaseni - jméno Ježíš Kristus. Buď oslavován Duchu svatý, v němž jedině můžeme po pravdě vyznat: Ježíš je Kristus, který byl, jest a přijde. Amen.

Vhodné písně: 66; 67; 65; 155

PŘEČTĚTE SI V BIBLI

Naše církve náležejí k reformačním církvím, které mají za základ zbožnosti Písmo svaté. Ale v některých našich náboženských obcích se bohužel nekonají biblické hodiny. Proto postupně předložíme několik programů pro ty věřící, kteří se doma sami chtějí s Bibli. Věříme, že tato četba je bude inspirovat k zamýšlení a modlitbě.

(pokračování z minulého čísla)

Zvláštní vlastnictví

Někteří lidé – zejména mladí – se rádi odlišují od ostatních svým výstředním oblečením, exotickým účesem, tetováním na kůži, okázalou nemorálností. To je odlišnost negativní, nežádoucí. Ale existuje i odlišnost kladná a žádoucí. O takové mluví Písmo. Jsou lidé, kteří jsou jiní než druzí proto, že jsou spjati se svatým Bohem.

Když se Izraelité na útěku z Egypta utábořili na Sínajské poušti naproti hoře, Mojžíš vystoupil k Bohu. Z jeho pověření pak tlumočil shromážděnému lidu tento Hospodinův vzkaz: „Třebaže má je celá země a všechny národy, vy mi budete zvláštním vlastnictvím jako žádný jiný lid.“ Toto sdělení se čas od času opakovalo.

Ex 19,1-5; Dt 7,6; 14,2; 26,16-19;

Jb 41,3(2); Ž 50,12; 135,4

Poprvé je lid slyšel ještě před vydáním Zákona a před uzavřením smlouvy. Bůh pokračoval: „Budete mi královstvím kněží.“ To znamená, že každý člověk z tohoto neobvyklého společenství měl být služebníkem-knězem tohoto Boha krále.

Nad Písmem

VYSLYŠ NÁS, PANE JEŽÍŠI KRISTE, PŘIJĎ A POSVĚŤ NÁS...

Mt 3,13-17

Počátek každého kalendářního roku je jakoby začátkem nové cesty. Pro nás křesťany to znamená, že bychom se měli zastavit a ptát se, kam nás náš Král – Pán Ježíš Kristus povede. Přiznejme si, že často zapadneme do vyježděných kolejí, které jsou pohodlné a na něž jsme zvyklí.

Dnešní evangelium nás chce zastavit a ukázat nám počátek Ježíšovy cesty, která má důležitost i pro nás. Tenkrát nastal čas, kdy nebeský Otec povolal Syna do služby. A při tomto počátku stojí další člověk, Jan Křtitel.

Víme o něm, že přišel na svět s jasným posláním. Připravovat cestu Páně. A tak křtí lidi, kteří touží po Božím odpuštění a jsou rozhodnutí změnit svou cestu a ctít Boží pravidla. Nejen slovy, ale hlavně činy a životem.

V Písmu je o něm řečeno, že to byla postava velice zvláštní – svým vzhledem, oděvem, svými plamennými kázáními. A protože bylo v té době v Izraeli mohutné mesiášské očekávání, ptali se lidé: Že by on byl tím Mesiášem? Ne. To Jan popírá. On pouze připravuje cestu. Je "hlasem volajícím na poušti". Za Janem přichází čím dál tím více lidí. Možná to bylo tím, že pověst o něm, takový jakýsi "bulvár", se rychle šířila. Senzace. Zvědavost. Ale jistě také svědectví lidí, kteří setkání s Janem a křest prožili celým svým srdcem. A tu najednou – v pohádkách bychom řekli: kde se vzal tu se vzal – přichází uprostřed poutníků Ježíš. Povrchním vzhledem se asi moc nelišil od ostatních. Ale Jan, který jej viděl poprvé, najednou ví: ano, to je Syn Boží.

Snad to bylo jediné setkání těchto dvou, vlastně příbuzných, mužů. Janovi probíhají hlavou myšlenky: Ne,

Protože Bůh je svatý, i pro jeho zvolený lid platí: „Jsi přece svatý lid Hospodina, svého Boha.“ Svatost tu znamená respektovat Boží nařízení, příkazání a právní ustanovení.

Dt 7,6; 14,2; Lv 20,26;

Dt 26,16-17

Společenství svatých lidí se má odlišovat od jiných i tím, že má být Bohu chválou, věhlasem a okrasou. „Budete svatí pro mne.“ Lidé tedy mají svou mravní kvalitou dělat Bohu čest, a tak i misijně působit.

Dt 26,19; Lv 20,26

Když se později tento zvolený lid obracel k Bohu zády a ne tváří, Hospodin se hněval a připomínal mu prostřednictvím proroka povinnost poslušnosti.

Jr 7,23-28

Všimněte si, jak se ve všech uvedených vzkazech opakují přivlastňovací zájmena: Jsi svatý lid Hospodina, svého Boha... abys byl jeho lidem... vy budete mým lidem, buďte svatí pro mne... abyste byli moji... budete mým lidem.

Jr 7,23; 30,22

Z biblických stránek vnímáme Boží

kárání, Boží lásku, Boží utěšování: „A ty, Izraeli, služebníku můj, Jákoobe, ...já jsem stvořitel tvůj, ...tvůj Bůh je spasitel tvůj, neboj se, povolal jsem tě tvým jménem, jsi můj...“

Iz 40,8-9; 43,1.3

Prorok Joel zaslubuje čas spásy, o kterém Bůh praví: „Můj lid nebude navěky zahanben... Já jsem Hospodin, váš Bůh...“

Jl 2,26-27

Tento hlas, že patříme Bohu, se ozývá i v Novém zákoně – on je náš Bůh.

Zj 4,11; 7,10.12; 12,10; 19,1

Tady si uvědomujeme, jak bláhové jsou některé moderní představy o Bohu. V duchu Písma vyznáváme: Bůh – to není příroda, to není kosmický řád, není to idea, není to absolutno, není to spekulace filosofů, není to abstrakce myšlenkových systémů. Bůh je osobní. Bůh je živoucí bytost, kterou neumíme svými lidskými prostředky a smysly postihnout. Ale pocítujeme toto tajemství jako blízkost Neviditelného, který se k nám jako Otec sklání. Otcem je Bůh v Bibli často nazýván.

Texty vybrala:

Jiřina Kubíková

(pokračování příště)

tajemství. Nechce to jen otevřenou hlavu a mysl, ale hlavně pokorné a otevřené srdce.

Určitě máme každý z nás svůj "Jordán". Místo, kde vedle nás sestupuje do vody sám Pán Ježíš Kristus a dává nám najevo: tvoje vina je i mou vinou, beru ji na sebe. Chci ji za tebe nést. Ty však musíš očistit své srdce, svou mysl. Nechat odplavit všechny své hříchy, slabosti, svou nevěru, liknavost víry, svou pýchu a všechn svůj strach.

Já, Ježíš, tě slyším a jsem s tebou, neopustím tě. Otec mě poslal a Duch svatý potvrdil.

Děkujeme proto za toto zjevení Pravdy a mějme na paměti Izajášovo zaslíbení: „Neboj se, já jsem tě vykoupil, povolal jsem tě svým jménem, jsi můj...“

Jana Chaloupková

Nebeský Otče,
často zapomínáme na to,
jaké máš s námi úmysly.
Chceme jít svou cestou,
sobecky a bezohledně
a díváme se,
když nám to nevychází.
Prosíme, dej,
ať dojdeme až k Jordánu.
Podejme Pánu Ježíši
svou ruku
a nechme se omýt jeho
milosrdenstvím a láskou.
Duch svatý v podobě
holubice sestoupil,
abychom pochopili,
kdo je náš Král,
Pán a Spasitel.
Přijď tedy, Pane,
a posvěť i nás.
Amen

ZE VZPOMÍNEK BRATRA FARÁŘE OLDŘICHA VÍTA

Pokračování ze str. 1
Husovy fakulty, ale ani studenti Komenského evangelické fakulty jsme neměli představu o nějakém programovém prohlášení, požadavky Cyrilometodějské fakulty zde tlumočil její posluchač dr. Jiří Slabý. Bylo to de facto schéma, jež plně odpovídalo obecné potřebě Římskokatolické církve, včetně opětovného navrácení její bohoslovecké fakulty z Litoměřic do původního sídla v Praze.

* Kdy se ponejprv Husova fakulta prezentovala na veřejnosti jako celek?

Příležitost se naskytla záhy, když se náš skromný hlouček přidal k organizované demonstraci studentstva před budovou americké ambasády proti Američany vedené válce ve Vietnamu. Vyšli jsme do ulic s výrazným transparentem "JEŽÍŠ - NE CAESAR, LÁSKA - NE NÁSILÍ" Takový postoj byl veřejností přijat sympaticky. Navíc daleko lépe vystihoval touhu po míru a mezilidské vzájemné solidaritě než sotva přehlušitelné výkřiky radikální části studentstva, bláhově snící o jakési permanentní revoluci, která své vzory spatřovala v nacismu, Che Guevarovi či dokonce ve Fidelu Castrovi. Někteří z těchto studentských radikálů se v rámci této demonstrace podíleli m.j. i na potupném pálení amerických vlajek a jejich následném shazování z Karlova mostu do vltavských vod. Takový extrémismus nám však byl naprosto cizí jako i vše, co překračovalo meze společenské slušnosti a únosnosti.

* Měla i pak Husova fakulta podíl na aktivitách studentského hnutí?

Přirozeně. Jednak jsme se účastnili i celé řady dalších masových akcí pražských vysokoškoláků, jednak jsme měli v mé osobě svého zástupce v Pražském studentském parlamentu, kde mi byla svěřena funkce předsedy sociální komise. Nežůstalo jen při tom. Na ustavujícím kongresu Svazu vysokoškolského studentstva Čech a Moravy jsem byl dokonce zvolen do jeho předsednictva. Kromě mě v předsednictvu zasedal i kolega z Cyrilometodějské fakulty dr. J. Slabý. Samo sebou se rozumí, že čestné funkcionářství mě nejednou přivádělo do oficiálních jednání se státními orgány, ponejvíce na ministerstvu školství. Musím se přiznat, že jsem se aktivně zapojil i do podpisové akce za zrušení Lidových milicí probíhající tenkrát v proluce Mánes na Příkopech. Při této akci byl učiněn pokus nás zatknout orgány SNB. Že k tomu nedošlo, bylo zásluhou občanů, kteří kolem nás vytvořili neprostupnou hradbu těl a ta nedovolila nejkrajnější opatření, takže zůstalo jen u ověření totožnosti. Jinak spontánnost studentstva a drtivé části učitelského sboru se prokázala při podpisu požadavku za znovunavázání diplomatických styků s Izraelem. Pochopitelně rozmanitých aktivit bylo víc a nelze je všechny vyjmenovat.

* A jak to bylo v srpnu?

Mohlo by se zdát, že o prázdninách studentské aktivity ustaly, ale nebylo tomu tak docela. Já jsem sice na přelomu června a července pobýval soukromě v SRN, nicméně ihned po návratu ze zahraničí jsem se zajímal o

dění ve vlasti. Svaz ve své činnosti pokračoval s neumenšenou intenzitou. Málokdo přerušil bezprostřední kontakt na delší dobu. Třebaže byla známa nelibost tzv. spojenců na demokratizační proces v naší vlasti, nikdo nepočítal s tím, co nastane v noci z 20. na 21. srpna. Od večera v devíkové vile ČSM se konala schůzka členů předsednictva SVS s redaktoři týdeníku "Student", na níž měla být dohodnuta další spolupráce SVS s redakcí. Zdárně se rozvíjející neformální schůzka se protáhla až do nočních hodin. Byla přerušena zprávou o okupaci. Zčásti tramvaj, zčásti pěšky jsme k ránu dorazili do budovy Sdružení dětských a mládežnických organizací, kde také sídlil SVS, abychom zajistili některé důležité dokumenty svazu. Část jich byla na určitou dobu ukryta v chatce naší rodinné parcely v Praze-Krči. Jinak se tiskly protestní letáky, ponejvíce na PSP na Malé Straně, kde se zejména koncentrovali pražští studentští radikálové. Po celý týden se chodilo po ulicích, živě se diskutovalo s vojáky a důstojníky okupačních vojsk, roznášely se letáky a tiskoviny všeho druhu. Byla vzrušující doba, která nevěštila nic dobrého. Tušili jsme, že se nad námi na drahý čas stahují mračna hněvu a opovržení ze strany našich "osvoboditelů", avšak přesto jsme se kojili nadějami, že se alespoň něco dá uhájit už pro tu nevině prolitou krev několika desítek bezbranných lidských obětí, jejichž jediným prohrěškem bylo, že až příliš směle pohlédly tvář v tvář zlovolnému násilí. Neskrývané zlomena se vracela z Moskvy do Prahy stranická a vládní delegace v čele s A. Dubčekem,

Jan Palach se upálil před 40 lety na Václavském náměstí v Praze

donucená tam podepsat potupný protokol, jenž se stal jakousi normou pro následnou "konsolidaci" společenských poměrů v ČSSR. Snad jen asi dvousetletý dav si ještě od plic hlučně zaprotestoval před sídlem parlamentu na znamení nesouhlasu s moskevským "ujednáním". Jeho autentické znění však široké veřejnosti sděleno nebylo. Studenty zajímalo, jak se věci budou vyvíjet dál. Pro ten účel svolal SVS informativní zasedání pro svazové funkcionáře, na němž o vzniklé situaci a o možnostech studentstva pohovořil ministr školství prof. Vladimír Kadlec. Krátce na to, na den 30. září, následovalo pozvání prezidenta republiky na Pražský hrad, jehož se zúčastnili i členové slovenského Vysokoškolského svazu. Prezident L. Svoboda v něm obhajoval pozici vlády při moskevských jednáních a své řečnické vystoupení doprovodil i některými osobními vzpomínkami z války. Dojem z jeho vystoupení byl rozpačitý. Totéž platilo i pro A. Dubčka, který se na setkání objevil až v jeho průběhu. Nicméně byli studenti ujišťováni, že i v nových podmínkách bude přihlíženo k jejich potřebám a že se počítá i nadále s tím, že demokratizační proces nebude zastaven. Vlastně již od prázdnin začala pováživě slábnout spolupráce s Cyrilometodějskou fakultou. Na čísi pokyn z vyšších církevních kruhů v podstatě rázem ustala. Dramatický průběh měl i 2. kongres SVS, který se sešel tentokrát v Plzni. Zde se prosadili někteří studentští radikálové a ti také usedli v novém předsednictvu. Do čela Svazu byl zvolen Michael Dymáček z Přírodovědecké fakulty brněnské university. Z teologických fakult se do předsednictva dostal zástupce Komenského fakulty. Tím nemůže být řečeno, že by Husova fakulta byla odsunuta na vedlejší kolej. Zřetelný zájem o součinnost fungoval i nadále, což se nejmódně-

ji ukázalo při prosincové celonárodní stávce vysokých škol. Na fakultách den co den probíhaly mítinky s předními osobnostmi vědy, kultury a společenského života. Studentům se napařad dostávalo ujištění, že se o jejich problémech ví a že budou řešeny. Rovněž tak byli ujišťováni o tom, že demokratizační proces potrvá a jeho základní linie nedozná změny. Přešly však Vánoce a novoroční svátky a nic zvláštního a mimořádného se nedělo.

Až nastal osudný šestnáctý leden 1969... U rampy Národního muzea v Praze na Václavském náměstí vzplála lidská pochodeň studenta Filosofické fakulty University Karlovy Jana Palacha, jež se stala neodmyslitelnou součástí našich novodobých dějin. Palachův sebeobětavý čin otrásl svědomím národa. Václavské náměstí se stalo místem, kam mnozí přicházeli, aby zde manifestovali svůj odpor vůči bezpráví a nesvobodě.

Na význam jeho oběti nejmódněji poukázal ve vinohradském chrámu Nejsvětějšího srdce Páně při první ekumenické bohoslužbě slova, konané v sobotu 18. ledna v podvečer, patriarcha naší církve dr. Miroslav Novák. Jinak se na ekumenické bohoslužbě vystřídali modlitbami a homiliemi římskokatolický světec biskup dr. Kajetán Matoušek, zástupce synodního seniora Českobratrské církve evangelické dr. Čapek a pražský metropolita Pravoslavné církve Dorotej. Nazítří 19. ledna po těžkém a bolestném utrpení Jan Palach skonal...

* Co se odehrávalo po oznámení o Palachově úmrtí?

Národ byl v pohybu, můžeme-li to tak nazvat. Václavské náměstí bylo přeplněné davy lidí, kteří přicházeli uctít Palachovu památku.

(Pokračování příště)

NAŠE RECENZE

OLGA NYTROVÁ – VÁCLAV STRACHOTA, OSUDOVÉ LÁSKY SLAVNÝCH

Praha: nakladatelství Alfa 2008

Láska je věčným, velkým a vděčným tématem literatury. Každá generace se s ním po svém vyrovnává, počínaje od Homéra, přes Ovidia, Goetha, Vrchlického až po Kunderu. „Nejobtížnější na lásce jest, že se rozpory a usmíření neustále střídají,“ satiricky vystihl Horácus variabilitu lásky, variabilitu v lásce a variabilitu v láskách. Variabilita vidění a prožívání lásky a lásek i literárního uchopení a ztvárnění je přitahující a napínává na sličné knížce (něco málo přes 200 stránek) Olgy Nytrové a jejího chotě, jejíž název "Osudové lásky slavných" evokuje monotematicnost a připomíná řadu spisků obdobného námětu. Na literárním zpracování Nytrové je patrná její reportážská a rozhlasová praxe: dává slovo dvaceti třem známým osobnostem českého, vesměs uměleckého světa, nechá je volně vyprávět své příběhy, úvahy i vyznání lásky, milování i osudu v jejich individuálním stylu, v myšlenkové hloubce či na povrchu. Její specifické autorské a redakční (nabízí se mi režijní) tvoření však nezasti-

ňuje protagonisty, naopak. Jde o osobnosti populární a zajímavé, avšak různého myšlenkového a citového zaměření: Martin Dejdar, Nina Divišková a Jan Kačer, Michaela Dolinová, Táňa Fischerová, Dagmar a Ivan M. Havlovi, Jiří Langmajer, Jiří Menzel, Alice a Boris Rösnerovi, Luba Skořepová, Miluška Voborníková a Petr Spálený, Ladislav Županič – uvádím jen některé, abych doložil různorodost osobností a navnadil možné čtenáře, na koho a co se mohou těšit.

Lze předpokládat, že snad každý si nalezne své a může si znovu a znovu listovat v knížce, aby se posílil. Já se vracím k Janu Kačerovi, k jeho augustinovskému laděné úvaze: „Padl jsem do lásky na celý život. Jak romantické a směšně nepravděpodobné... Pádem do lásky padáme do tajemství tvorby... Život v lásce je směšným pokusem vzdorovat čertům a ďáblům, kteří jsou fascinováni a přitahováni čistotou a výjimečností tohoto čistě lidského výmyslu, tohoto smělého a většinou prohrávajícího úsilí být v jednotě s člověkem, být v jednotě s... velkými rozpaky... s Bohem.“ (str. 24n.)

Znovu a znovu mne přitahují jasná a hluboká slova Táni Fischerové, za nimiž prosvítají Masarykovy Ideály humanitní: „Poselství lásky přinesl

už Ježíš. Takže jde o staré pravdy, ale přesto, že jsou tak staré, nějak si je stále nebereme do srdce. Víme o nich, ale vlastně je často nevíme. A v tom je problém. Kdo podle poselství lásky skutečně žije, je nepřehlédnutelný a ostatní nějak přitahuje. Protože zjišťují, že má "otevřeno" pro každého... Novozákonního poselství lásky je dnes málo vidět a slyšet, ale našťástí tu stále je.“ (str. 48n)

Naštěstí jsou tu i ti, kteří nepřehlédnutelným a přitahujícím způsobem je žijí, vykládají a šíří.

K nim patří nejen citovaní autoři, ale i necitovaní (Menzel, Rösner, ale ovšem i další, každému se líbí podle své natúry někdo ze slavných; jiní než ti, co už mají za sebou uznání a dílo, tam nejsou).

Knížku vřele doporučuji, je velmi vhodná ke svátkům lásky, k Vánocům, ale nejen k nim.

Děk za bohaté zážitky při četbě patří oněm slavným, ale - zejména - paní dr. Olze Nytrové a jejímu chotí za nápad, výběr osob, redakorské vedení a celkovou koncepci opravdové variability života a lásky, jejichž základním zdrojem je nebeský Otec, který dává svému slunci svítit na zlé i dobré a dešť posílá na spravedlivé i nespravedlivé (Ježíš podle Mt 5, 45).

Zdeněk Kučera

ZPRÁVY

Po cestách víry

Dne 17. ledna v 8.30 h v Pracovním středisku, Lipová 26, Brno, otevřou Mgr. Eva Malířová a Bc. Barbora Mrázková problematiku mezinárodního obchodu, odpovědného spotřebitelství, kampaně Česko proti chudobě a Fair Trade, s níž obě přednášející dlouhodobě spolupracují. Nebude chybět ani občerstvení z pochutin z třetího světa. Úvodní pobožnost povede Mgr. Lubomír Pliska. Koná se v rámci vzdělávacího programu Společně po cestách víry.

(sk)

R. Králík, J. M. Rasmussen, G. Lemieux

Mezinárodní projekt o odkazu S. Kierkegaarda

Slavnostní uvedení knihy *Kierkegaard and Christianity - 4. pokračování mezinárodního projektu Kanadské univerzity v Torontu a Kierkegaardovy společnosti na Slovensku, Acta Kierkegardiana se uskutečnilo v listopadu, ve městě Šala (Slovensko). Při této příležitosti zavítali do Šale velvyslanec Dánského království Jørgen Munk Rasmussen, chargé d'affaires Kanady, Georges Lemieux, chargé d'affaires Rumunska, Iago Gil Aguado, zástupce vedoucího misie Španělska na Slovensku a Michal Ryšavý, velvyslanec - ráde České republiky. Záštitu nad událostí spolu*

převzali starosta města Šala Martin Alfoldi, dánský velvyslanec a exministr zahraničních věcí dr. Eduard Kukan. Mezi hosty byli také vědecký pracovník UK HTF prof. Ján Liguš, děkanka FF UKF v Niře prof. Zdenka Gadušová a další zástupci univerzit. Kniha je výjimečná také tím, že na ní spolupracovalo 11 států. Další kniha i spolupráce přesvědčila o aktuálnosti odkazu dánského myslitele - křesťana S. Kierkegaarda, jehož díraz na upřímnost a zápas o pravdu křesťanství může být pro nás příkladem.

Roman Králík

říká, naše sliby a závazky, které svým partnerům slibujeme, ztrácí svou váhu. V kultuře, která si nade vše cení svobody volby a seberealizace, se paradoxně stále zmenšuje počet lidí, kteří jsou schopni se rozhodnout pro

trvalý závazek. Ochota k veřejně deklarovanému závazku vůči partnerovi skrze manželství v ČR klesá. Přesto podle Českého statistického úřadu žije v České republice v manželství přes 4,8 milionu lidí.

„Stabilita manželství je především výsledkem závazku mezi partnery, který si vzájemně vyjádří nejdříve svým manželským slibem, jenž je dále podporován rodinou, přáteli i celou společností,“ řekl Petr Činčala, koordinátor NTM.

Národní týden manželství 2009 bude zahájen tiskovou konferencí pod záštitou ministra práce a sociálních věcí Petra Nečase za účasti dalších politiků – poslankyně Evropského parlamentu Zuzany Roithové, senátorky Ludmily Müllarové a dalších osobností z podnikatelského sektoru, soudnictví, církvi a akademické obce.

Národní týden manželství je příležitostí připomenout si rozmanitost a krásu manželství jako základu života rodiny. Je zastřešující iniciativou pro nejrůznější celostátní i místní aktivity zaměřené na praktický rozvoj manželství a podporu jeho hodnoty ve veřejném a politickém prostoru. Jedná se o mezinárodní iniciativu, která bude letos probíhat také v Německu, Velké Británii, Holandsku, Irsku, Maďarsku, Švýcarsku a dalších zemích.

Partnery NTM v ČR jsou Síť mateřských center, Společnost pro podporu rodiny, Etické fórum ČR, Asociace manželských poradců, nakladatelství Návrat domů, ACET, Českomoravská asociace Klubů dvojčat a vícečat, Asociace center pro rodinu a další organizace. Svou podporu iniciativě vyjádřila i Česká evangelikální aliance a Ekumenická rada církví.

Více informací je k dispozici na

Jana Krajčířiková

www.tydenmanzelstvi.cz

KALENDARIUM – LEDEN

13. 1. 1464 - Jiří z Poděbrad vydal v Olomouci listinu, v níž slavnostně proklamoval neoddělitelnost Čech a Moravy, přičemž Morava se zde neuvádí jako léno českého krále, ale jako rovnocenná země. Listina však byla zapomenuta a nevešla do kodexu zemských privilegií, vztah Čech a Moravy opět upadl do tradičního lenního pojetí.

13. 1. 1634 - Důstojníci Valdštejnovy armády složili svému veliteli přísahu věrnosti, tzv. revers. Současně však byli někteří z nich (Gallas, Aldringen a Piccolomini) získáni Vídní a prozradili konspirační plány svého velitele.

13. 1. 1749 - Narodil se v Nové Pace **František Faustín Procházka** (+ 2. 12. 1809) - filolog a literární historik, který mj. připravil lidové vydání Bible. V roce 1782 vydal latinsky psaný spis o historii české literatury. V německy psané periodické publikaci *Rozmanitosti české a moravské literatury* (1784-85) otiskoval staré spisy nebo ukázky z nich, provázené komentáři a biografiemi. V letech 1786 a 1787 vydal třináct starých českých knih (mezi nimi i Dalimilovu kroniku, Pulkavovu kroniku a Prefátovu Cestu z Prahy do Benátek), určených především lidovým čtenářům. Knihy byly pečlivě jazykově připraveny a každá obsahovala rozsáhlý a zasvěcený úvod, prodchnutý vlasteneckým duchem. Vydávání obsahově i jazykově hodnotných knih v době, kdy se nedostávalo dobré četby v českém jazyce, bylo významným vlasteneckým činem.

15. 1. 1749 - V Brně byl ustaven soudní a politický senát, čímž došlo na Moravě a ve Slezsku k odloučení soudnictví od politické správy. Politické záležitosti měl spravovat zvláštní senát za předsednictví nejvyššího zemského hejtmána nebo komorníka, soudní záležitosti měl projednávat jiný senát za předsednictví nejvyššího zemského sudfho. 24. ledna t. r. byly i v Čechách soudní záležitosti vyčleněny z pravomoci královského místodržícího a svěřeny justičnímu konsesu. 1. května byl zřízen nejvyšší soudní dvůr (Oberste Justitzstelle), jemuž se podřídil moravský soudní senát i český justiční konses. Stavové českých zemí tak ztratili vliv i na soudnictví.

15.-22. 1. 1989 - Pražské vzpomínkové shromáždění na paměť Jana Palacha se po brutálním zásahu policie proměnilo v osmidenní demonstrace. Policie nasadila vodní děla, psy a speciální jednotky; na 800 lidí bylo zatčeno.

16. 1. 1864 - Uzavřena byla spojenecká smlouva mezi habsburskou monarchií a Pruskem.

16. 1. 1889 - Narodil se v Praze **Pavel Eisner** (+ 8. 7. 1958 tamtéž) - českoněmecký překladatel, literární kritik a esejist. Zvláštní význam mají jeho překlady F. Kafky (*Zámek*, 1935, *Proces*, 1958) a Thomase Manna (*Doktor Faustus*, 1948). Mimořádnou kapitolu jeho díla představují jeho záněšená, důkladnou praktickou znalostí a mohutným materiálem podložená, vyznavačská pojednání o češtině *Chráma a tvrz* (1946) a *Čeština poklepem a poslechem* (1948).

16. 1. 1969 - Na protest proti okupaci a ústupu od dřívější polednové politiky se v Praze u kašny Národního muzea polil hořlavinou a poté zapálil dvacetiletý student Filozofické fakulty Karlovy univerzity Jan Palach; o tři dny později v nemocnici zemřel. Chťel svým činem vyburcovat veřejnost z nečinnosti. Stejnou pohnutku měl i Jan Zajíc, druhá oběť sebeupálením 25. února t. r.

18. 1. 1409 - Václav IV. vydal v Kutné Hoře (podepsán ve Vlašském dvoře) mandát, známý jako Dekret kutnohorský, jímž se z moci českého krále zásadně změnily poměry na pražské univerzitě (velký podíl na jeho vydání měl Jan Hus, Jeroným Pražský a Jan z Jesenice). Zatímco dosud každý ze čtyř národů měl jeden hlas, nyní získal český národ tři hlasy a ostatní národy (polský, saský a bavorský) dohromady jeden hlas. Vydání dekretu souviselo s tím, že Václav potřeboval podporu české části univerzity pro svůj postoj k řešení papežského schizmatu (měl se projednávat na koncilu v Pise v březnu 1409). Koncil měl volbu nového papeže odstranit schizma (dvojapapežství) a současně podpořit Václava při jeho snaze po znovuzískání římskoněmeckého trůnu. Jako výraz nesouhlasu opustila v květnu 1409 značná část cizích mistrů Prahu a odešla na jiné univerzity, především na nově založenou univerzitu v Lipsku. Důležité bylo i rozhodnutí, že každý nový rektor (podobně jako student přijímající gradus) musí složit slib věrnosti králi a království; první takový slib složil Jan Hus jako rektor (stal se jím na podzim 1409).

18. 1. 1919 - V Paříži byla zahájena mírová konference. Naši delegaci tvořili K. Kramář (vedoucí), E. Beneš (ministr zahraničních věcí) a Š. Osuský (sekretář). Ústřední osobou byl Beneš, který 5. února před Radou deseti vyložil československé požadavky (sedm memorand): 1. Uznání českých zemí v jejich historických hranicích s některými rektifikacemi proti Německu (část Kladska, část území Horního Slezska) a proti Rakousku (část Moravského Pole, Gmünd a okolí, jižní břeh Dyje a pravý břeh řeky Moravy); 2. Přivtělení Slovenska; 3. Připojení Podkarpatské Rusi; 4. zřízení koridoru mezi Československem a Jugoslávií; 5. Internacionalizaci některých hlavních řek a tratí; 6. Pomoc Lužickým Srbům; 7. Ochrana české menšiny ve Vídni. K prozkoumání těchto požadavků byla 28. února ustavena zvláštní "československá" komise, v dubnu předložila své návrhy Radě.

18. 1. 1174 - Zemřel v Durynsku v Německu král **Vladislav II.** (* okolo 1110) z rodu Přemyslovců, za jehož vlády byl např. postaven první kamenný most přes Vltavu (Juditin most v Praze).

18. 1. 1934 - Zemřel v Písku **Otakar Ševčík** (* 22. 3. 1852 v Horažďovicích) - houslista a houslový pedagog, jehož tiskem vydané učebnice a průpravná cvičení jsou opakovaně vydávána a představují nepostradatelné pomůcky ve výuce houslové hry.

(red)

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

JEŽÍŠŮV KŘEST

(Mt 3,13-17)

P	T	S	N	T	I	N	A	R	B	E	N
R	I	J	E	Y	E	A	K	E	Ř	A	L
O	T	J	H	S	S	Ž	Í	Ř	B	Š	E
M	S	I	O	A	T	K	V	E	E	Ý	T
L	U	T	L	R	A	O	Ř	N	N	S	I
U	P	H	U	Ř	D	T	U	A	T	T	T
V	I	Ř	B	A	Á	Á	V	P	I	Í	Ř
I	Ř	D	I	U	Ž	O	N	L	I	CH	K
T	P	N	C	J	L	E	O	N	B	T	N
M	Á	CH	E	I	I	V	S	I	O	V	A
A	U	D	M	B	Y	T	T	T	Ž	Ý	J
D	M	Ú	J	V	E	T	A	K	Í	Ř	M

Boží
dát
Duch
hlas
holubice
Jan Křtitel
jít
Jordán
křest

milovaný
můj
naplnit
nebe
nebránit
promluvit
přijít
připustit
řeka

říkat
sestoupit
Syn
třeba
voda
vyvolit
žádat

(Řešení z minulého čísla: Slovo se stalo tělem.)

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6

Šéfredaktorka: Dr. Helena Bastlová, redakce: Mgr. Jana Krajčířiková, Ivana Kyselová, Mgr. Ervín Kukuczka, Petra Štěpánová, tel.: 220398107, mail: ceskyzapas@ccsh.cz

MK ČR E 127 ISSN 0323-1321

Tisk: Grafotechna, Distribuce: A.L.L. production s.r.o., F. V. Veselého 15, 190 00 Praha 9